

EDİRNE KALEİÇİ GELENEKSEL KONUTLARI VE KALEİÇİ'NİN GÜNÜMÜZDEKİ GÖRÜNÜMÜ

Sennur AKANSEL

Trakya Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü EDİRNE, Tel: 0284 2120930, Fax: 0284 2126067, e-mail: s_akansel@hotmail.com

Alınış : 18.02.2004
Kabul edilmiş : 30.03.2004

Özet: Edirne kentinin ilk yerleşim çekirdeğini oluşturan Kaleiçi semtinde yer alan konutların arasından, geçmişten günümüze ulaşabilenlerin sayısı oldukça azdır. Geçirdiği yangın ve depremlerden sonra, yapılanmaya imkan veren yönetmelik, yasadışı uygulamalar, büyük bir ticari yoğunluğa sahip olan Saraçlar Caddesi ile bağlantılı olmasının getirdiği ticarete yönelik kullanımın, plan ve cephe karakterlerindeki bozulmalar, kullanıcı değişimlerinden kaynaklanan sorunların getirdikleri, günümüz Kaleiçi görünümünü hızlandıran etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada; Edirne tarihi kent merkezi Kaleiçi'nin tarihçesine kısaca değindikten sonra, bu bölgede yer alan geleneksel konutların plan ve cephe özelliklerinin tanımlanması, bu konutların ve dokunun korunmasına yönelik önerilerin tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Geleneksel Konut, Tarihi Kentsel Alan, Edirne, Kaleiçi

Traditional Houses in Kaleiçi, Edirne and The Current Panorama of Kaleiçi

Abstract: The dwellings those reached up to the present in Kaleiçi neighborhood, which can be considered as the center of settlement in Edirne, are very few in number. The conditions that expedited the deformed look of present Edirne are as follows: the regulations which led way to the new reconstruction after the earthquakes and fires, the illegal practises in the area, the dense commerce in Saraçlar Avenue, in turn, the deterioration of the characteristics of the plan and facade of the area and the problems resulted from changes in the dwelling owners.

Following a brief history of Edirne Kaleiçi, the objectives of this study are to determine and classify the characteristics of the plans and facades of traditional dwellings and to develop suggestions for the preservation of these houses and the spatial qualities of whole fabric of the area.

Key words: Traditional House, Historical Urban Area, Edirne, Kaleiçi.

Giriş

Tarihsel olarak konut; iletişim, etkileşim, mekan, zaman ve anlamın örgütlü bir örüntüsüdür (Gür, 2000,11). Bu açıdan değerlendirildiğinde, konutlar insanların geçmişe ait sosyal ve kültürel yaşantılarının bir göstergesidir.

Çalışma alanı Kaleiçi'nde, yer alan geleneksel konutlar XVIII. yüzyıl sonu ve XIX.yüzyıl başlarına ilişkin sosyal ve kültürel yaşantının günümüze ulaşabilmiş örnekleridir. Zamanımıza göre oldukça modern, bir ızgara sokak dokusu üzerine inşa edilen bu konutlar, günümüzde kentin gelişimine paralel olarak tamamen spekülatif bir amaca hizmet eden katlı yapılaşmadan, yanlış yapılaşmaya izin veren yönetmeliklerden, yasa dışı uygulamalardan, kültürel değerlerimizin bilincinde olmayan mal sahiplerinin tutumundan etkilenmekte ve zamana yenik düşmektedirler. Böylece Kaleiçi'nin özgün dokusu yok olmaktadır.

Özgün dokusunun korunması ile ilgili amaçlar; kültürel sürekliliğin sağlanması, tarihi ve kültürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması, çağdaş insana tarihi ile birlikte yeni yaşam olanaklarının sağlanması olarak sıralanabilir (Eruzun, 1987, 47).

Bu çalışmada; tarihi çevre koruma, uygulama çabalarının güncel ve gelişim gösterdiği bir anıt kent niteliğinde olan Edirne kentinin, eski kent merkezini oluşturan Kaleiçi tarihi yerleşimindeki konutların plan ve cephe özelliklerinin tanımlanması ve günümüzdeki genel görünümün nedenlerinin irdelenmesi amaçlanmıştır.

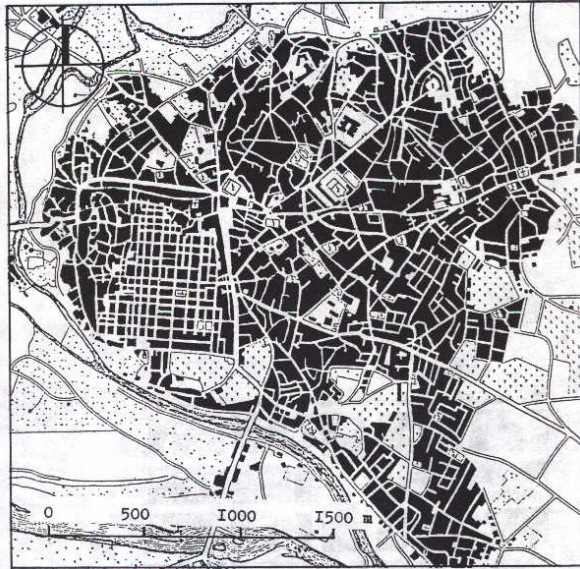
Bu amaçla çalışma alanını oluşturan Kaleiçi tarihi yerleşiminin, tarihi gelişimi kent içindeki yeri ve fiziksel dokusu incelendikten sonra konutların tespit ve belgeleme çalışmaları yapılmıştır.

Konutların analizinde Kaleiçi tarihi yerleşiminin halihazır haritalarından yararlanarak sit alanı içindeki yerleri tespit edilmiş, her konutun, mimari tasarım ve mekan özellikleri tek tek ele alınarak fotoğrafla tespit ve yerinde ölçüm yapılarak rölemleri hazırlanmıştır. Her konut için ayrı bir tablo oluşturulmuş, toplanan verilerin değerlendirilmesi ve sonuçların tablo ve çizelgelere aktarılması ile tipolojik özellikleri irdelenmiştir.

Bu konutların, plan, kesit ve cephe özelliklerinin tanımlanmasından sonra, mevcut dokunun ve konutların korunmasına yönelik önerilerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Kaleiçi'nin Tarihçesi

Edirne kentinin ilk yerleşim çekirdeğini oluşturan Kaleiçi semti; Rum, Bulgar, Yahudi ustalar tarafından yine bu gruplar için yaptıkları, günümüzde sayıları oldukça azalan ahşap, iki katlı, arka bahçeli konutların yer aldığı bir yerleşim birimidir.(Edirne Belediyesi.1987,17) Bu konutlar belli bir devri, kültürü ve sosyal yaşam tarzını yansıtmaları açısından belge niteliği olan yapılardır.

Şekil 1. Edirne 19. yy sonu (Mehmed, 1966)

Kentin merkezi konumunda olan Kaleiçi'ni çevreleyen Edirne Kalesi; dikdörtgen bir alanı çevrelemekte idi (Şekil 1). Tümüyle bir Roma Castrum'u planına sahip olan kalenin dört köşesinde dört yuvarlak ve çok büyük burç bulunduğu ve aralarında ise dört köşeli, on ikişer küçük kule ile dokuz kadar kapı sıralandığı kaynaklarda yazılmaktadır (Peremeci, 1939, 26, Eyice, 1965, 65).

Günümüzde birkaç kalıntı dışında tamamen ortadan kalkmış bulunan eski surların çevrelediği yaklaşık 26 hektarlık dikdörtgen bir alanı kaplamaktadır. Evliya Çelebi Seyahatname'sinde; Kaleiçi'nin 6 kapısı bulunduğunu, 260000 metrekare alanı çevrelediğini ve Kaleiçi'nde bağ, bahçe olmadığını satranç tahtası gibi açılmış 360 adet kaldırım döşeli yol bulunduğunu yazmaktadır (Parmaksızoğlu, 1984, 273).

Büyük çarşılarının kale yapıları çevresinde kurulmuş olması, duvarların ve burçların etrafının zamanla evlere çevrilmesine ve bu arada büyük yangınlarla harap olmasına yol açmıştır. Kaleyi ve kapılarını yok eden en büyük yangınlardan biri 1702'de, depremlerden biri ise 1751'de olmuştur. Bakımsızlıktan kale kendi kendine çökmeye başlayınca 1867'de Vali Hurşit Paşa kale duvarlarının yıktırılarak taşlarının ve yerlerinin satılması ve elde edilen paralarla hastane vb. onarım işleri yaptırılması yolunda karar alınmış ve kale yıktırılmıştır. 1893'te ise tarihi değeri göz önüne alınarak yıktırılma işi durdurulmuştur (İslam Ansiklopedisi, 1966, 166).

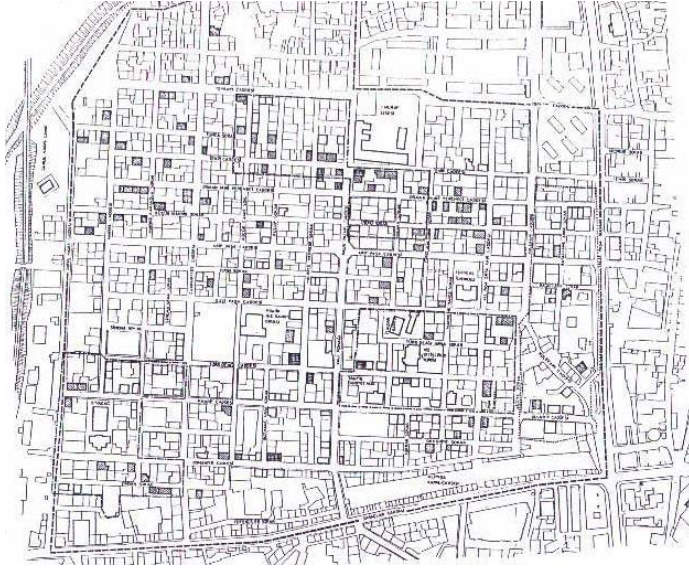
18. yy'da Edirne artarda gelen yangın ve depremler nedeniyle oldukça harap olmuş, özellikle 1751 yılında olan büyük depremde ise pek çok konut ve anıtsal yapı yıkılmış, bunlardan bir çoğu onarılamamıştır (Peremeci, 1939, 39).

1902 yılında Kaleiçi'nde çıkan büyük yangın yöreyi tümüyle yok etmiş,bunun sonucu olarak bölgenin yeni bir imar planına göre yenilenmesi düşünülmüştür. Dönemin Belediye Başkanı Dilaver Bey tarafından 1908'de Fransız uzmanlarca hazırlanan yerleşim planına göre yeniden yapılan Kaleiçi'nin yeni düzeni eski dokunun devamı niteliğinde olan Hippodamus karakterli plan şemasına göre tasarlanmıştır.

Kaleiçi'nin Fiziksel Kent Dokusu

Farklı etnik grupların bir arada barındığı Kaleiçi semti kentin güneybatısında, Talat Paşa Bulvarı (eski E-5), Saraçlar caddesi ve Tunca nehirleri arasında kalan alan içinde, günümüzde birkaç kalıntı dışında tamamen ortadan kalkmış bulunan, eski surların çevrelediği yaklaşık 26 hektarlık dikdörtgen bir alanı kaplamaktadır. Edirne'nin ilk yerleşim çekirdeği olan Kaleiçi'nde kent dokusu birbirini dik kesen sokaklardan oluşmaktadır. Kuzey-güney ve doğu-batı yönünde birbirini düzenli aralıklarla dik kesen bu sokak ve caddeler yaklaşık 160 adet yapı adası oluşturmaktadır (Şekil 2).

Kaleiçi'nin güney sınırını çizen Talat Paşa Bulvarı (eski E-5) ile yerleşimin batı sınırını çizen Saraçlar Caddesi aynı zamanda iki önemli ulaşım aksıdır. Kaleiçi, kent yerleşiminin merkezinde yer alması nedeni ile kentin ana merkezini oluşturan birimler ve iş yerlerinin yoğun trafiğinden etkilenmektedir.

Şekil 2. Edirne Kaleiçi Bölgesi tescil sınırları (Akansel, 1990)

Yoğun taşıt trafiğine uygun olmayan 5.00m-7.50m arasında değişen sokak genişlikleri nedeni ile, yerleşim içindeki akslar geliş-gidiş olarak ayrılmış olmakla birlikte yeterli çözüme ulaşılamamıştır. Özellikle çarşı ve ticaret işlevinin yoğun olduğu cadde ve sokaklarda park yeri sorun yaratmaktadır.

Yerleşim alanı içindeki yeşil alanlar ise konutların yan ve arka bahçeleri ile yerleşme içinde yer alan okulların bahçeleri dışında sayısı oldukça azdır. Tüm bölgede yaşayanların kullanması amacı ile tasarlanmış olan mevcut iki bahçe dışında (Emniyet Parkı, Cumhuriyet Parkı) başka yeşil alan yoktur.

Kaleiçi'ndeki Tarihi Konutlar

Çoğunlukla bitişik düzende arka bahçeli olarak tasarlanan konutlar, Hippodamus düzenine göre biçimlendirilmiş olan yerleşme planının dik açılı düzenine bağımlı olarak kare veya dikdörtgen parseller üzerinde inşa edilmişlerdir. Konutun dar ya da geniş cephesinin sokağa rastlaması, çoğunlukla parsel boyutundan kaynaklanan bir durumdur ve parselin elverişli olması durumunda çoğunlukla geniş cephe sokağa açılmaktadır.

Konutların tümünün sokağa cepheli olarak inşa edilmesi, cephe öğelerindeki zenginlik, çeşitlilik ve sokakların birbirini dik kesmesiyle her sokak başında, yeni bir yapıyla kesintiye uğratılmadığı sürece hoş perspektiflerle karşılaşma olanağı yer almaktadır.

Kaleiçi yerleşmesinde bulunan tarihi konutlar genellikle iki kat+bodrum katlıdır. Girişlerin sokağa açıldığı bu konutlarda geleneksel Türk konutunda olduğu gibi ana kat yoktur.

Kaleiçi tarihi konutları çoğunlukla sıra konut niteliğindedir. İkiz konut olarak tasarlanmış olanları da vardır. Konutlar bitişik düzende arka bahçeli, yan ve arka bahçelidirler.(Şekil 3-14)

Plan Özellikleri

Kaleiçi tarihi konutları geleneksel Türk konutu iç sofalı plan tipiyle benzerlikler göstermektedir. Bu benzerliğin yani sıra; mekan kullanımını, kat kullanımını ve mekansal örgütlenme sırasında oluşan düzenlemeler açısından ele alındığında farklılıklar içerdiği görülmektedir. Kaleiçi tarihi konutlarında kullanılan plan şemalarının "iç sofalı plan tipi" olarak isimlendirilmesi doğru değildir. Bunun yerine isimlendirme için yapıların oluşumunu sağlayan, iki ana öge oda ve sofanın tasarlanması sırasında birbirlerine göre düzenleme biçimleri dikkate alınmalıdır.

Şekil 3-10. Kaleiçi konutlarından görünüm.

Şekil 11-14. Kaleiçi konutlarından görünüm.

Planlamada en önemli etken olan oda ve sofa seçeneklerinden sofa, bazen oda dizilerinin yanında, bazen ortasında yer almaktadır. Bu durum konutların bir yada iki katlı olması ile değişmemekte, iki plan seçeneği arasında tercih edileni belirleyen parselin büyüklüğü ya da küçüklüğü olmaktadır (Tablo 1).

Plan şemalarında sofanın yanda (65 adet) olduğu konutlarda, en fazla üç oda yer almaktadır. Daha çok iki katlı konutlarda uygulanan bu plan şemasının en yaygın kullanım şekli iki odalı plan tipidir. Sofanın oda dizilerinin ortasında yer aldığı (140 adet) plan seçeneğinde en yaygın kullanım biçimi 4 odalı plan şemasıdır. Çalışma alanı içinde 19 konutun plan özelliği belirlenememiştir.

Plan şemalarının oluşumunda merdiven de önemli bir yer tutmaktadır. Merdiven genelde sofada; oda sırası içinde yada sonunda yer almaktadır (Tablo 2). Bu seçeneklerin toplam 93 adet bodrumlu iki katlı konutlarda uygulanma oranı ise, 46 adet merdiven sofada, 14 adet merdiven oda sırası içinde 33 adet merdiven oda sırası sonunda olarak dağılmaktadır.

Tablo 1. Odalar arası ilişkiye göre mekan düzeni.

ODA SAYISI	SOFA ORTADA	SOFA YANDA
1		
2		
3		
4		
5		

Tablo 2. İki katlı konutlarda merdiven konumuna göre plan seçenekleri.

ODA SAYISI	MERDİVEN	SOFA	MERDİVEN İKİ ODA ARASINDA		MERDİVEN ODA SİRAI SONUNDA	
	Alt - Üst Kat	Üst Kat	Alt - Üst Kat	Üst Kat	Alt - Üst Kat	Üst Kat
2 Odalı						
3 Odalı						
4 Odalı						
5 Odalı						

Günümüzde özgün iç mekan kullanımı özelliklerini ve cephe özelliklerini büyük ölçüde yitirmiş olan Kaleiçi tarihi konutlarındaki tuvalet, mutfak v.b. servis mekanlarının özgün tasarımdaki varlığı saptanamamıştır. Tarihi konutların tasarımında konuta bitişik ve konutla dış bağlantılı olarak kullanılan bu mekanlar günümüz koşullarına uydurulmak ve konut konforunu arttırmak amacı ile konut içinde yapılan ekler ile değiştirilmiştir.

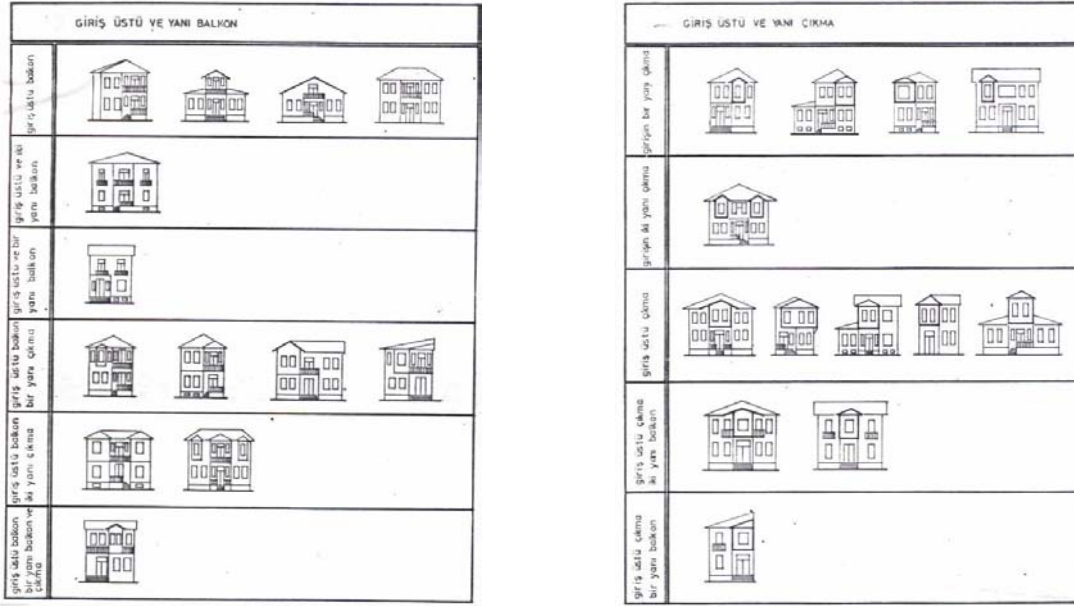
Cephe-Kesit Özellikleri

Kaleiçi tarihi konutlarında, geleneksel Türk evinde olduğu gibi belirgin bir ana kat yoktur, her iki katta bulunan mekan öğeleri incelendiğinde, özel bir ayırım yapılmadığı görülmektedir. Alt ve üst katların planlamalarında izlenen tutum aynıdır. Üst katlarda yer alan çıkmalar ve balkonlar ile, plan şemaları hareketlilik kazanmıştır. Bununla beraber bazı konutlarda görüş hakimiyetini arttırmak için cihannümler ve çatı aralarının kullanımı ile tasarımlar zenginleştirilmiştir.

Yerleşme düzeni içerisinde uygulanmış olan açık (balkon) ve kapalı çıkmaların giriş kapısına göre konumunu belirleyen seçeneklerde (Tablo 3-4) çıkmalar konutun tüm cephesinde, ortada, bir uçta, iki uçta, köşede, bir yanda veya iki yanda düzenlenir.

Konutlarda bazen alt kata göre üst kat planı değişmektedir, genellikle sokağa daha fazla oda yönlendirmek amacı ile üst kat plan şeması, sofanın konumu ve boyutunda farklılıklar meydana gelmektedir.

Tablo 3. Cephe Tipolojisi (Girişe Göre Balkonun Konumu)**Tablo 4.** Cephe Tipolojisi (Girişe göre Kapalı Çıkmanın konumu)

Detaylar

Kaleiçi tarihi konutlarında dışarı ile bağlantıyı sağlayan en önemli öğelerden birisi olan pencereler, çok sayıda ve farklı boyutlarda düzenlenerek odaların doğal ışığı ve görüşü arttırılmıştır. Birbirinden farklı ve değişik çözümlerde pencere tipleri uygulanmıştır. Plan şemasının konumuna göre, sofanın bir yada iki yanında yer alan odalarda pencere sayısı ikidir, odaların küçük olması durumunda pencere sayısı bire iner, üst katlarda balkon veya çıkımların pencere düzeninde değişiklikler olmaktadır. (Şekil 15-20)

Şekil 15-20. Kaleiçi'nden pencere örnekleri

Kaleiçi'ndeki konutlar doğrudan sokağa açılırlar. Bazı konutlarda giriş merdivensiz düzenlenmiş, bir kısmında merdiven, giriş nişinin tümünü kaplar, bazı konutlarda ise merdiven sahanlığın bir yanında, iki yanında

veya ortada yer almak üzere tasarlanır.

Şekil 21-24. Giriş Kapısı Örnekleri

Konutların tümünde giriş nişi içeri çekilmiş ve ana giriş kapısı zengin süslemeler ile donatılmıştır. Kapının üzerinde ve yanında yer alan pencereleri ile hem giriş kontrol edilmekte, hem de doğal aydınlatma ve havalandırma sağlanmaktadır. (Şekil 21-24)

19.yy'ın sanatsal alandaki gelişmeleri, Tanzimat ve daha sonraki batılılaşma politikasının toplumsal yapıda yarattığı değişimlere koşut olarak ülkemize de yansımıştır. İstanbul ahşap ve kagir konutlarında karşılaşılan Neo-Gotik, Neo-Klasik, Neo-Rönesans, Neo-Barok, Neo-Yunan, Art-Neuvea, Neo-Osmanlı biçimleri (Ciner,1982, 25-29), İstanbul etkisinin egemenliği gözlenen Edirne aynı dönem konutlarında da görülür. Kaleiçi tarihi konutlarının azınlıklar için tasarlanması, bu konutların cephe bezemelerinde benzer öğelerin kullanılmasında da etken olmuştur. Daha çok kagir binalarda üçgen alınlık ve duvara gömülü sütun ve sütun başlıkları örneklerinin yanı sıra, bazı ahşap yapılarda da benzer bezeme uygulamaları görülmektedir.

Şekil 25-27. Bingi örnekleri

Balkonların ve çıkmaların altında taşıyıcı özelliklerinin yanı sıra, bezeme elemanları olarak düzenlenmiş ve değişik motiflerle karşımıza çıkan bingilerin ahşap ve demir örnekleri zaman içinde şekillerini yitirseler de, çok sayıda farklı bingi uygulaması ile konutların görsel zenginliğine katkıda bulunmaktadır (Şekil 25-27).

Tartışma ve Sonuç

Kentin tarihi çekirdeği konumunda olan Kaleiçi;

-Orijinal ve karakteristik bir kent strüktürü,

-Önemli mimari özellikler,

-Devam eden bir sosyal yaşam (Papageorgion, 1971,27)

içerdiğinden tarihi yerleşmenin gerektirdiği özellikleri taşımaktadır. 1908 yılında hazırlanan imar planında iki katlı, bahçeli evlerden oluşan Kaleiçi'nde; 1967 yılında hazırlanan imar planına göre 9.50-7.50 m. gabari koşulları getirilmiştir. Kentin gelişimine paralel olarak tamamen spekülatif bir amaca hizmet eden katlı yapılaşma ilk hedef olarak en önemli korunacak çevresel dokunun yer aldığı Kaleiçi bölgesini seçmiştir. Bu dönemde Kaleiçi'nde hızlı bir yap-sat hareketliliği görülmüştür.

1973 ve 1976 yılında Gayri Menkul Eski Eserler ve Anıtlar Kurulu tarafından 24.3.1973 tarihli 732/699 no'lu karar gereği belirlenen sit bölgeleri içerisinde Kaleiçi alınmamış ve çekme kat yapılması uygun görülmemiş bölge sınırları içerisinde dahil edilmediği için 5-6 kat yüksekliğinde konutlar inşa edilmiştir.

1988 yılında Bölge Koruma Kurulu faaliyete geçmiş ve kurul kararları uygulanmaya başlanmıştır. Edirne Kentsel Sit Alanını Koruma İmar Planı 3194 sayılı imar kanunu uyarınca hazırlanmış, imar yönetmeliğinin bazı maddelerinde değişiklik yapılarak düzenlenmiş ek imar yönetmeliği Ekim 1991 yılında yürütmeye girmiştir.

1970'li yıllara kadar yoğun bir konut dokusuna sahip olan yerleşme, toplumumuzdaki ekonomik, teknolojik, sosyal, fiziksel dönüşümlerin yaşandığı bu dönemlerde, değişimin getirdiği yeni yaşam biçimi ile Kaleiçi'ndeki özgün tarihi dokunun fiziksel ve mekansal düzenine aykırı bir yapılanmayı da beraberinde getirmiştir (Şekil 28-30).

Şekil 28-30. Kaleiçi'ndeki yeni yapılardan görüntüler

Söz konusu olan bu değişimler, Kaleiçi'ndeki sivil mimari örneği olan konutları da büyük ölçüde etkilemiştir. Bir dönem Edirne'nin en prestijli bölgesi olan Kaleiçi günümüzde köhneleşmiş bir sosyal çöküntü bölgesi haline dönüşmüştür. Sivil Mimarlık örneği sayılan bu konutlar, yasal boşluklardan yararlanılarak, yıkılıp yerine daha yoğun yapılar yapılmış yada koruma hükümlerinin gücü çerçevesinde çağdaş yaşam standartlarının altında bırakılarak, eskimeye hatta yıkılmaya terk edilmişlerdir (Şekil 30-33). Harap durumda kalan bu konutların kullanıcı kitlesinin, ekonomik ve sosyal yapısındaki yetersizlik v.b nedenlerle bu bölgelerin yaşam canlılığını yitirmesi; çözülmesi gereken sorun alanları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 30-33. Kaleiçi'nde terk edilmiş konutlardan görünüm

Günümüz Kaleiçi görünümünün; imar planı ve yapılanmaya yasal imkanlar veren yönetmeliklerden ve yasa dışı uygulamalardan kaynaklandığı söylenebilir. Ayrıca şehrin artan nüfusuna ve artan ticari mekan talebine

karşın şehrin merkezi iş alanlarının oluşturulamaması, bu bölgedeki merkeze yakın yapılanmayı ticarete yönelik kullanıma zorunlu hale getirmektedir. Oysa bölgedeki tarihi konutların, mekan anlayışının ticarete yönelik kullanıma uygun olmadığından plan düzeni ve cephe karakteri bozulmaktadır.

1989 yılında detaylı bir saptama ve belgeleme çalışmasında tespit edilen 214 konuttan (Akansel, 1990, 35) bugün ayakta kalan 120 civarındaki tarihi doku değerini arttıran sivil mimarlık örneği konutları ve özgün dokuyu korumak için öneriler şöyle sıralanabilir.

-Kaleiçi'nde yer alan sivil mimarlık örneği konutları ve özgün dokuyu koruyabilmek için bilimsel ve teknik yöntemler uygulanarak ciddi bir planlama çalışması yapılmalıdır. Bu planda gerekli konular için sıhhileştirici, yenileyici, koruyucu, eskiyi ve yeniyi iyi yorumlayan, birbirleriyle uyumlarında çözümler getiren, mevcutları dikkate alarak özel bir koruma imar planı hazırlanmalıdır.

-Yerleşimde dokusal bütünlüğü sağlamak amacıyla çevrede yer alan tarihi konutların tipolojik özelliklerinden yola çıkılarak hazırlanacak bir tasarım rehberi kentsel görünüm değerini artırma yönünde etkili olacaktır.

- Kaleiçi'ndeki konutlar ekonomik açıdan mevcut yapı stoku olarak, kentin sahip olduğu turistik potansiyel ve bir üniversite kenti olma yolundaki gelişimleri dikkate alınarak, konutlara kültürel, sosyal ve turizm amacına yönelik işlevler yüklenerek, çevreleriyle beraber düzenlenerek kullanıma açılmalıdır.

- Bölgedeki tescilli yapıların sahiplerine, bu yapıların korunması ve bakımı için mali destek sağlayacak fonların hayata geçirilmesi gereklidir.

- Bölge halkı koruma konusunda bilinçlendirilmeli, bölgenin çekici ve prestijli bir duruma gelmesi için kamuoyu faaliyetleri desteklenmelidir.

Kaynaklar

- 1 AKANSEL, S., Edirne-Kaleiçi Geleneksel Konutlarında Plan ve Cephe Tipolojisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s.35-42, 1990.
- 2 ÇELEBİ, E., Seyahatname, Rumeli, Sokol ve Edirne (Sadeleştiren İ. Parmaksızoğlu), Başbakanlık Basım Evi, Ankara, 1984.
- 3 CİNER, S., Son Osmanlı Dönemi İstanbul Ahşap Konutlarında Cephe Bezemeleri, Grup Ofset, İstanbul, 1982.
- 4 Edirne Belediyesi, Edirne, İki Nokta Basım Evi, İstanbul, 1987.
- 5 ERUZUN, C., Kentsel Sitlerin Korunmasında Yerel Yönetimlerin Rolü, Tarihi Kentlerde Planlama – Düzenleme Sorunları, Türkiye 11. Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu Bildiriler Kitabı, Edirne, 1987.
- 6 EYİCE, S., Bizans Devrinde Edirne ve Bu Devre Ait Eserler, s. 65, Türk Tarih Kurumu Basım Evi, Ankara, 1965.
- 7 GÜR, Ş., Doğu Karadeniz Örneğinde Konut Kültürü, Yapı Endüstri Merkezi Yayın, İstanbul, 2000.
- 8 İslam Ansiklopedisi, Edirne, Cilt 4, Milli Eğitim Basım Evi, Ankara, 1966.
- 9 MEHMED, S., City and Neighbourhood of Edirne, The Encyclopedia of Islam, s.687'nin eki, Ankara, 1966.
- 10 PAPAGEORGION, A., Continuity and Change, Peeper Publishes, London, 1971.
- 11 PEREMECİ, O.N., Edirne Tarihi, Resimli Ay Matbaası, İstanbul, 1939.